

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 16 fillér. —

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Kálmán Sándor.

A szerkesztőség telefon száma: 1.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Régi hangok, új irány.

Az augusztusi napok melege megnehezedik fölöttünk. A hivatalnok szobájában törülgeti gyöngyöző homlokát, a szerszám embere szerszáma mellett izzad, a szántóvető ember már betakarította nehéz munkájának gyümölcsét.

Mégis-mégis, dacára hogy most kellene legjobb kedvünknek lenni, mikor betakarítjuk az ur aszlagát, ujult erővel tör ki keblünkbeli a meggyőződés, itt Magyarországon nem lehet csupán földmívelésből megélni, nincs ahoz elég productiv-erő a föld méhében, hogy megacélozza a föld minden fiának a karját, sokkal szeszélyesebb az időjárás, hogy arra fektessük, azon építsük meg egy nemzetnek, egy államnak egész jelenjét, minden jövőjét.

A termény gazdálkodás földet és kedvező időjárást igényel. Földünk az lenne, habár, a bibliai idők tejfel-mézrel folyó kanaánját nem is tudjuk föllelni, hol kétszer arattak egy esztendőben, hol a gabona 2100 és több magot adott, kellő munkával és szakértelemmel tudjuk fokozni a föld termő képességét is, de nem tudunk számolni a fagygyal, a dérrel, a jéggel és a többi sok elemi csapással egérrel, sáskával. Egyszóval a föld kétes existenciát biztosít, ma dus kenyeret ad, holnap szűkölködésre kényszerít.

Régi hangok! Vissza kell menni egészen az 1836-1840 évek reformirányához, törekvéséhez, eszméihez, embereihez.

A legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István ajkairól kelt szárnyra az ige, kit annak idején törekvésének szárnyaszege Döblingbe juttatott, hol elérte szomorú végzetét.

Ipart, kereskedelmet, forgalmat, piacot, tengert kell teremtenünk.

Tengerre magyar! kevesen értették meg a legnagyobb magyart, sokban csalódott becsületes szíve. Pedig az idők jelét, intő szöveget láttnoki sejtelemmel senki sem tudta nálánál jobban megérteni, senki sem tudta jobban a jövőt megálmodni, mint ő, ki annyit csalódott egy rövid életben. Az álmok világa hűségesebb volt a való életnél, az ő szívtának Emesének sem teljesedhetet be álma jobban és fenyegetőbb mint az övé.

Ma már belátjuk igazát próbálkozunk is dolgozni rajta. Hjah de nehéz a kezdet, görnyös az út, ráadásul sok a sebző lüske és még több a kishitőség.

Ipar, kereskedelem, forgalmas piac, őstermelés mind megfér egymás mellett, de sőt egyik a másikat feltételezi és erős, lüktező vénát kölcsönöz a másiknak ott, hol az végernyedésben sanylik.

A legnagyobb magyar lelkes kezdeményezésével és fáradságot nem ismerő buzgalomával, áldozatkészségével megteremtette az aldunai utat. Jövőbe látó elméje századokon menőleg meggyújtotta haladásunk fátyla világát, irányító oszlopát. S mit látunk?

A nemzeti nemtörődömség, a bennünket oly nagyon jellemző maradiság kiengedte a

kezeiből e hatalmas kereskedelmi utat, mely hívatta volt és van maig is egy oly nyüzsgő kereskedelmi központtá tenni széles e hazát, hogy irigy szemmel nézhetnének a szomszéd államok.

Kézmű iparunk végnapjait éli, diszmű iparunk nem is volt soha, kivéve az egy világhírű Zolnay féle porcelángyárat, áru iparunk kicsinyes. De hát nem is lehet másképp. Iparosaink magok nézik le a magok mesteriségét, tisztelet — becsület a kevés kivételnek.

Az intellegentiának ósdi elveit régen ismerjük. De kár szót vetegetni érte. Ki nem akarja megérteni célzástom, úgy nem fogja megérteni akkor sem, ha hasábokon keresztül magyarázok.

A latiner pályák túltömöttségét minden nap predicálják. De azért tessék megnézni azt a nyüzsgő rajt, mely majd szeptemberben elfogja lepni a közép és felsőbb iskolákkal bíró városokat.

A budapesti orvosi facultas decánja hirdetmény bocsájtott ki, melyben óva inti a fiatalságot, hogy a facultásra hallgatóul iratkozzék be. Követi nemsokára a jogi kar és bölcsészeti kar decánjának intelme is.

Megtévelyedett diplomás emberről, ki hozzányul ahoz, mi a másé, naponta olvashatunk. Miért? Talán mások lettek a múlt századbéli erkölcsök, kevesebb a lelkiismeret, párává vedlett a becsület és tisztesség fogalma? Dehogy, dehogy.

Egy hal fogalom fog, tart, nyugoz ben-

A Szécsényi Hírlap eredeti tárcája.

Genftől Münchenig.

Írta: M. J.

(Folytatás.)

Folytatólagos utitervünk szerint Genftől Bernbe vitte társaságunkat a Lausanne-ig a Genfi tó partján haladó gyorsvonalat, úgy hogy a már egyszer hajón érintett s előbbiekben ismertetett tájakban újból a robogó gyorsvonatról volt alkalmunk gyönyörködhetni.

A természet kiapadhatatlanul hájai iránt fogékony lélek ki nem merülhet e mesésen szép vidékek szemlélésében, hol csúcsain örökös hó- s jégtől borított hegyek, melyek aljában a legdúsabb vegetatio tenyészik, derekán a legelésző emmen-s siementhali gu lyák kolompjai hallhatók, hátán megszámlálhatatlanul vizes és rohanó árja tör magának utat a mélységbe, hogy itt egy zugó patak hullámaiban veszzen el, váltakoznak mesésen szép völgyekkel, melyekben száz meg száz holdnyi szőlő gabona-, bugonya stb-föld lakos sága szorgalmáról és vagyonosságáról tanuskodik, a távolban pedig a merre a szem el lát, városok, falvak, puszták és elszórtan a hegyek között épült vadászlakok elmosódott

körvonalai egyenkint és összességükben káprázatos képpel gyönyörködtetik a csendes szemlélőt!

Lausanne-nál végleg elbucsuzva a gyönyörű lac Lémanról, Freiburgonát Bernbe érkezünk. E város több vasút csomópontja lévén, óriási pályaudvarral bír. Annál jobban lepelt meg, hogy egy ide a pályaudvara családostól címzett levelet a vonat érkezésekor egy vasuti szolga, hangosan kiáltva nevemet, eléem hozott, ezt kézbesítette és borraivalót he sem várva, elűnt. E szép város a hasonló nevű kanton fővárosa, nevét Bär medvétől vette, mely a kanton és város cimere is, minnek jelképeül a város végén egy hatalmas, félig font levő, félig a földbe süllyesztett ketrecben és idők óta három medve (Bärengraben) ápoltatik. Természetes az egyik medve elhullásával ezt ujjal pótolják. Jelenleg is az öregek mellett több apró bocs volt a ketrecben, melyek szülei pusztulásával ezek helyét töltik majd be.

A város nagyobbára német ajkú, mintegy 50000 lakossal bír, kik túlnyomólag katolikusok, kis részben kálvinisták és zsidók. A szép fensíkon épült város az Aare folyó mellett fekszik. Az idegent a város szabályos,

egyenes utcáival, tömör, ósdi, jobbadán ivboltokkal ellátott épületeivel és feltűnően sok, eredetöket a nép hagyományai és babonás felfogásában bíró szobrokkal díszített kútjával lepi meg. Főbb látványosságai: A merész ívű Nydeck hid, Kleine Schanze és a „Schanzli“, a melyekről a berni Alpésekre pompás kilátás nyílik, az értékes üvegfestményekkel bíró „Münster zu St. Vinrenz“, mely előtt a Münsterplatzon „Erlachi Rudolf“ lovasszobra áll, ki a talapzat oldalain levő német nyelvű szöveg szerint 1339-ben Laupen mellett híres győzelmet aratva, a Svajc szabadsága fölött döntött.

Ugyancsak e dom közelében, mely egyébként elnevezése dacára kálvinista templom, az ú. n. Plattform-on áll „V. Berchthold von Zähringen“, a város alapítójának, hatalmas ércszobra. További nevezetességei: a gyönyörű szövetségi kormánypalota, mely tudvalevőleg a Svajc szövetségi köztársaságnak parlamentje, továbbá az új egyetem, az anatómiai, vegy-és élettani intézet, a csillagászati intézet, a szövetségi központi könyvtár, az állatorvosi iskola, néhány szép hid stb.

Már említettem, hogy a városban számos nyilvános kut van, ezek között különösen említendő: a „Dudalsackpfeiferbrun-

nünket, hogy ma csak a penna forgató ember az ur, más embernek, kinek szerszám a kényérbotja, legfeljebb csak becsülete lehet.

Sajnos igaz, ma holnap odaérünk vak döreségünkben, hogy csak a szerszám embernek lesz becsülete, a lalainer embert pedig megöli a kevés fizetés, a tulcsigázott igény a nehéz megélhetés.

Ismétellen merem állítani, hogy nincs iparunk. Itt a nemtörődömségen, a gyávaságon és élehetetlenségen felül közreműködik még a fent kimutott balfogalom.

Az iparnak anyja a gyár, apja a gép. A gyárhoz is, a géphez is töke kell.

Hej azok a vállalkozó szellemű britt főurak és élelmes kelták, kiket odaát a ködös skótiában lordoknak titulálnak, kik a parlamentben is gyapjuzsákon ülnek, milyen ipart, milyen kereskedelmet, mennyi tüstökádó gyárat tudnának építeni, reeríteni, fejleszteni fentartani, himnévre juttatni azokból az elfecsérelt, a nemzet gazdaságra egészen improduktívá vált milliókból, melyeket a mi főuraink szerzedobálnak, elhajigálnak.

Mig a „régik hangok” melyek elhangzottak a legnagyobb magyar ajkairól, mindig csak hangok maradnak és nem váltja fel azokat az „új irány” addig panaszkodhatunk a termés meddőségén, sopánkodhatunk a nehéz idők felett, Péter elsírhatja a keservét Pálnak és Pál visszadalolhatja Péternek, busan fogunk vetni és bánattal aratni.

Dr. Tar Béla.

Beszélgetés.

— Az alföldről jövök. Az Andris fiamat látogattam meg. Ott Bandinak szólítják. Elég jó sora van. Apósának 100 holdja. Felesége egyetlen lány. Andris huszár volt, — szakaszvezető. Nagy gyakorlatra vonultak. Ott abban a faluban volt a pihenő. Fiam az apósoméknál volt elszálásolva. A feleségével akkor ismerkedett meg. A lánynak tetszett. A lány szülei sem néztek rá rossz szemmel. Mindig dolgos gyerek volt. Azoknál meg nagyon elkel a munkás kéz. Ugy került oda.

— Elég sokáig odajárt kend.

— Egy egész hétig voltam oda. Hanem ezen egész idő alatt egyik ámulásból a másikba estem. — A falu háromszor is nagyobb mint a mienk. Három hatalmas templom emelkedik benne, katolikus, református, lutheránus. Körölbőlül egyforma nagyok. Ilyen a hívők számaránya is. — A falu közepén magányos szép nagy épület áll. Négy terem van benne. A legkisebb is nagyobb mint a mi iskola termünk. A ház az olvasó kör tulajdona. A nász uram mindjárt első este elvitt oda. Lehetünk ott vagy kétszázan. Örege, fiatalja vegyest. Dal meg kártya az nem volt, hanem jóízű egészséges humor annál több. Egyszer csak belép közünk a három pap. Együtt jöttek. A katolikus hatalmas erőteljes alak, bár jóval tul a hetvenen. Amazok fiatalok. Láttam volna, milyen tisztellel vette körül az öreget a más kettő. Mintha apjuk lett volna. Meg az ott levők mind. Mintha pátriárka lett volna.

Folyt a beszéd mindenről. Persze politikáról is. Egyik se akart endegni a negyvennyolcból. Hanem a mostani nagyvennyolcért nem lelkesedtek valami túlságosan. A nász uram megjegyezte: ígyvan itt minden este mikor nincsen nagy dolog idő. Elmondta azt is: jár oda mindenki, katolikus mint más vallásbeli. Volt akkor is. Én bizony nem tudtam megkülönböztetni, ki miféle. Ember volt mind: az értelem a tisztesség maga.

A legjobban az öreg plébános érdekelt. Nem bírtam levenni róla tekintetemet. Nász uram észrevette. Menten elmondta: az érsek a múltévben elakarta tenni onnan, kényelmes nyugalmas helyzetbe központba. Ráférne, negyvenéve működik ott. Rögtön hire ment a faluban. Senki se hívott senkit, de aznap este megszált az olvasó kört az egész falu népe. Elhatározták, elmennek az érsekhez deputációba, megkérni, ne vigye el tőlük. Másnap a református meg a lutheránus vezetése alatt megjelentek az érsek előtt. A falu egész férfi népe. Abbán a huszonnégy órában felnőtt férfi nem volt a faluban. Lett is eredmény. A plébános ott maradt. Aztán történt, fiatal káplánt adtak melléje segítségül.

Hanem ez elkezdett izgágáskodni. Az öreg nem szólt semmit. Legalább a falu nem tudott meg egyebet, mint hogy az öreg sebtében elutazott, s a mint hazajött és leszállt a kocsiról, a káplán meg felül ugyanarra a kocsira, úgy elment, hírét se hallották többet. Az öreg azóta maga van ismét. Ugy látszik kevés a kedvére való ember a birodalmában. Pedig a nász uram mondása szerint ugyan csak terhes a hivatala. Nap nap után kora reggeltől késő estig talpon. Az olvasó körben lélel a pihenője. És milyen gondjai vannak! Tizenkét apátlan anyátlan szegény árvának főznek a konyháján naponta.

Hanem sebtében többen verődünk össze. A vége az lett: kézzől kézre adtak. Ha köztük nőttek volna fe, sem becsülhettek volna meg jobban. Egész héten voltam, valósággal versenyttek értem. S a hol voltam, mindenütt sokan voltak. Szinte úgy látszott, mintha miattam lett volna így. És mindenütt csupa szívélyesség, barátság, tisztesség. És az egész idő alatt nem láttam részeg embert. sőt itlast sem. Micsoda nép az! Mennyire becsülik egymást! Mennyire becsben tartja mindenik, a mi a másiké!

Baszéd közben aztán az is kitudódott, milyenek ott a képviselő választások. Kortes az nincsen, hanem a jelöltet az egész falu várja, az egész falu vendégeli. Ha tovább megy, az egész falu kíséri. Akárhányan mellette maradtak egész kör utjában, s ne adj isten, hogy megbántsa valamelyiket azzal, hogy felajánljon neki valamit. A választó napja ünnep s utána fiatala örege mind vigad. Előfordult, hogy feles számmal más más párti jelöltre szavaztak. Akkor is együtt mentek a választásra. Zöld tollasok meg a piros tollasok egy kocsin. Ugy is jöttek vissza.

— Kend mókázik. Hát van ilyen falu Magyarországon?

— A zászlójuk mindegyiknes nemzeti volt! Csak nem képzeli kend, hogy lehetetlen, hogy polgárok megbecsülik az egymás vélnményei?

A nász uramékról lehet különben megítélni a többit. Ő és családja református, a

nen”, tetején hatalmas dudát fúvó oszlopos alakkal, a „Mosesbrunnen” „Rifflibrunnen”, „Kindlifresserbrunnen” utóbbi tetején kis ércszobor van elhelyezve, mely egy öreg zsidót ábrázol, ki egy gyermeket készül megenni; ez egy, az ottani zsidóknak 1287-ben imputált rituális gyilkosságra emlékeztet stb. Nem hagyhatom említés nélkül a „Zeitglockenthurm”-t, egy ósrégi kétemeletes tornyot, melyen a svajci órásművészet remekei láthatók. Az óra szerkezete nemcsak az órát, hanem a hónapot és napot, a hold járását valamint az uralkodó csillagot a legnagyobb pontossággal jelzi. Az óra alatt 12 apró svajci lovag elől a medvével minden órátlésekor, melyet egy a párkányzaton elhelyezett kakas kukorékolása előz meg, körjáratot végez a torony körül és legfelül a torony csucsán egy hatalmas ércbe öntött férfi az órát jelzi, ülve a kezében tartott kalapáccsal egy nagy harangra.

Bern főbb nevezetességeinek megtekintése után Interlakenbe indultunk és Thun városnál a hasonló nevű tóhoz érkezvén, vonatunk majdnem Interlakenig halad a tó vadregényes partján. Maga Interlaken (inter lacus — tavak között) a Brienzi és a Thun tavak

között mint a hasonló nevű járás székhelye Bern kantonban az Aare folyó mellett és utóbbinak bal partján fekszik. Mesésen szép környékével, enyhe klímájával és páratlan szép fekvésénél fogva joggal a világ legkeresettebb klimatikus gyógyhelyeinek és nyaralóinak egyike. Évente 100000-nél több az itt megforduló idegenek száma. A szebbnél szebb svájci stílus villákkal beépített hely mintaképe egy világfürdőnek, mely egyrészt a Jungfrau glecserei tószomszédságában, másrészt környékezve köröskörül a magas alpesi hegyektől ideális szép kátlanban két fő közvetlen szomszédságban egy ezeket összekötő lazurkék színű, tiszta folyam mellett feküdvén, pormentes, hőmérséklete egyenletes, szelektől védett, csapadéka jelentéktelen és így magában foglal minden tényezőt, melyet egy klimatikus gyógyhelytől követelhetünk és innen van, hogy a fürdő a szó szoros értelmében világhírű és hogy ezt a világ minden részéről fölkeresik. A fürdő csak úgy hemzseg a sok idegentől, főleg a gazdag angoloktól s németektől, kik innen, — férfiak s nők egyaránt — a legszebb turista utakat teszik meg a közeli Alpésekre és azok glecsereire. Maga a fürdőigazgatóság gondoskodik arról,

hogy az itt idéző, illetve megforduló idegen mindent meglegljen, ami a test és lélek fel-emelésére szolgálhat.

A hihetetlenül rendezett és gondosan fásított utak, a gyönyörű sétányok, a virágágyak uton utfélén összehordott remekei, a kényelmes és aránylag elég olcsó szállodák — mely utóbbiak jobbadán fából készültek — összevetve az eddig említettekkel mindmennyi kellék, hogy az idegen itt jól érezze magát, üdüljön és megrongált egészségét visszanyerje. Az ottani Kursal-ban láttam a kertészeti remekét, mely azt hiszem elég érdekes, hogy leírjam. Áll pedig ez egy kissé lejtősen elhelyezett, vízesés által hajtattott 3 méter átmérőjű órából, melynek lapját a legszebb, egyenletesen nyírott piros szőnyegvirágok, számaik egy másik fajta zöldszínű szőnyegvirág alkotja, míg a peremutató részt alul ismét másik fajta körkörös kövirággal kirakott szőnyegvirágok képezik és a mutatók aranyból készültek; legfelül pedig egy hatalmas szakállu törpe áll, ki gondosan a lap felé néz és midőn a mutatók negyed, fél, háromnegyed vagy egész órát jeleznek, piciny kezében tartott 1—1 ezüst kalapáccsal 1—1 ezüstműből készült nagy légy-

fiam katolikus. Mikor a lánya meg a fiam házasságra léptek, a polgári házasság kötés után először a plébános áldotta meg a frigyüket a templom oltára előtt, azután a református pap az asszonytemplomában. A nász uram maga rendezte így. Két unoka van, fiu és lány, iskolás mind a kettő. Mikor a fiu hat éves lett, minden különös beszéd nélkül ő maga kísért fel a katolikus tanítóhoz az iskolába. A leánynyal aztán a református tanítóhoz elment apja anyja. A családban egész kegyelet az egymás vallásának a megbecsülése. Az apa a fiával, az anya a lányával mennek kiki a saját hite szerint való templomba. Hanem akárhányszor megeskik, hogy hol az egyik, hol a másik templomba elmegy valamenynyi együtt. Az öregek is. Istennek dicsőítése, istennek tetsző Vasárnap délelőtt a fiammal meg az unokámmal együtt voltunk a templomban. Míse után a főtisztelendő a szószékről a szentírást magyarázta. Krisztusnak azt a mondását: „Az én országom nem e világból való” Meg azt az első parancsolatot: Szeresd a te uradat istened teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből, és minden erődből.

És azt a másodikat, a mi a szentírás szerint az elsőhöz hasonlít: „Szeresd a te felebarátodat, mint ön magadat.” Folytatva azzal: Ki a te felebarátod? Milyen magyarázat volt az! Egyszerre minden világos lett előttem. A mit ott láttam, lélekben szépet jót sokat, arról a szószékről indult ki, onnét táplálkozik. — Mikor isten imádás végeztével a templomból kijöttünk, a reformátusoknál buzgón, hatalmasan zengett a zsoltár. Ugy hallatszot, éneklé mind. Andris mondja állva. Ott bevártuk a mieinket s együtt haladtunk hazafelé. Hallottuk, a mint a lutheránusok szinte harsogták: „Erős várunk nekünk az isten.” A falu mellett hatalmas térség terül. Vasárnap délután oda mentünk. Ott gyűlt össze a falu népe. A fiatalja játszott. A fiuk, suhancok, legények lapdázta. Százan meg százan. Köztük fiatal házasemberek is. Élvezet volt, gyönyörűség volt szemlélni is. Azt az ügyességet, azt az erőt. Szinte kezdtem nem érteni, miért nincs nálunk is így. Test edző, lélek nemesítő.

Aznap este felolvasás volt az olvasó

őző galandocra űtve, jelzi az időt. Az óra, mint erről meggyőződni alkalmam volt, a legnagyobb pontossággal járt

A tündöklő fényvel káprázatosan kivilágított kussal, melyben az elegáns közönség szízei találkoznak, esténként gyönyörű képet nyújt. Interlaken déli részében a Brienzi tó partján van a Harderbahn, egy óriási sikló, mely 700-m.-nyire viszi fel az embert, 60° emelkedéssel; a meredek emelkedés rám oly meglepő volt, hogy eleinte félve mertem lenézni; a magaslatról tekintve a 2—3 emeletnyi szállodák és házak hangyabolyoknál nem látszottak nagyobbaknak. Képzeltethető, hogy e magaslatról a gyönyörű tájakra a kilátás mily megkapó!

Interlakenből az Oberland vasuton Lauterbrunnenbe, onnét a Wengeralp vasuton a 2164 m. magas Scheideggre, innen pedig a villamos Jungfrau vasuton 4160 m. magasba az Eismeer-ig rándult fel társaságunk. Erről és további utunkról a legközelebb fogok a kedves olvasónak, ha szívesen veendi, beszámolni.

körben. Szinte megostromolták. Az öreg plébános tartotta volna a felolvasást, de a másik két pap addig könyörgött neki, hogy kimélje magát, végre beleegyezett, hogy ezek olvassák fel, a mit ő megírt, s olvasták, egymást felváltva.

Mindaz, a mit ott láttam, annyira előtő volt attól, a mit megszoktam itthon, hogy elvesztettem bele az eszemet. Csak így történhetett, hogy oda léptem az öreg plébánoshoz s megkérdeztem tőle ő is néppárti-e?

— Hova gondolsz fiam! felelte.

— Mifelénk sokan vannak néppártiak.

— Nem látod-e, hogy mi abból kinőtünk?

Egy szót sem szólt róla többet.

Ugye hibáztam, hogy megkérdeztem?

— Ismétlem, aztán van ilyen hely is Magyarországon?

— Azt hiszi-e kend: a mi korlátoltságunkon kívül nincsen élet? Szeretném elvinni a falunkat, hogy nyilják fel a szemük és lássanak!

H I R E K.

Emlekezzünk régelekről... Azt mondja Vas Gereben: „aki a multnak tetteiből példát nem lát, ki a jelenben teendőt nem talál s a jövőre áldozni nem akar,” — az ne menjen vele. Ez a szép és igaz mondás szerkesztő forrása a jelen tollpercegetésnek, mit még a hízélgés sem keresztelhet elmefuttatásnak, ha csak oly értelemben nem, hogy megfutamtja az olvasót: példát hoz fel a multból, bele tekint a jelenbe és hátra fordít a jövőre. Sokan emlékezhetnek még az orvosi műszertárgyártás nagymesterére, Bugát Pál orvosudorra, aki nem csak nagytekintélyű egyetemi tanár volt, hanem a szabadságharc idején „Magyarország főorvosa” is, amiért a németvilágban (azt a kitélt sokan nem szeretik, hogy az abszolutizmus alatt) meg is kapta jutalmát: kilökték az egyetemi tanszékről s megfosztották nyugdíjkepeszségéről, mindazon által talált elég foglalatosságot arra, hogy vagyonát tetemesre növelje s mivel sem gyermekei nem voltak, sem rokonai, abban lelte gyönyörűségét, hogy tehetséges tanulókat, leginkább csángókat vett magához, kiket anyagi lelkü felesége anyaként gondozott s hajlamaikhoz mértén kitanították őket. — Megalapította a természettudományi társulatot és irt jeles értekezéseket. Bokros teendői mellett is szakított magának időt a szórakozásra is, hosszú pléhdobozzal az oldalán s kezében zöld organtin hálószkával az ország hol egyik, hol a másik vidéket járta be, — a dobozba növényeket gyűjtött, a hálósával lepkéket és bogarakat fogdosott. — Megfordult Hollókőben is, és mivel már ennyire belegabalyodtam, elmondom, mi történt itt, hiszen az eredmény érdekelheti a vidékünkbelieket. — Csontorok felől jött, — a nap leáldozóban volt s az erdőseggel övezett karcsu fellegrvár ablakain át bocsájtotta szét tűzes sugárkévéit, — a gyönyörű kép lekötötte figyelmét s midőn nézésébe merült, látta, hogy az ott játszó gyerekek egyike a legmagasabban kiemelkedő falfokon ugynevezett „tótágast” áll, tudniillik lábaival az ég felé s a vékony falon feje és karjai nyugodtak. Oda sietet s megkérdezte, melyik volt az? — Csend homály, egyik sem felel, — valami büntetést orrontottak a nebulók s ilyenkor a palócgyerek nem árulja el a pajtását — kényszer nélkül, ez már vérihen van. — A tudós látta, hogy így nem boldogul, elővett egy ezüst huszast s szólt: ezt szántam annak a bátor gyerekeknek, akit a falon láttam, de visszatestem, ha nem tudom, melyik az... Erre egyik elősompolygott, de még mindig mehekvési távolságból felelt: én voltam az, a többi pedig rábizonyított. — Itt a huszasod, hogy hívják, s feléje dobta a pénzdarábot? A fiu a levegőben elkapta a huszast s most már büszkén űtött a mellére: Bokát Lajos-

nak. — Bokát Lajos — elgondolkodék a tudós, — ha nem csángó is, de könnyen viselhetné a nevemet... A vége az lett, hogy a szülők beleegyezésével magával vitte a fiut s, mivel elvont tudományokra nem igen látott henn: hajlandóságot, kitanította festőnek. (Gyönyörű másolatai megvannak, sőt eredeti madonnája is a Megyeri templomban.) — Mint megyénk bizottsági tagja s a közügyek intézésében élénk részt vevő földbirtokos hunyt el a kilencvenes években.

Ez visszapillantás a multa.

A jó öreg Bugát Pál e szórakozást többnyire nyáron gyakorolta s talán e, vagy hasonló példa indította vármegyénk és hírlapját, hogy az irodalmi termékek eme nyári holt évadjában hasonló kirándulásra szánja el magát, nem ugyan a nyílt természetbe pléh dobozzal és zöld hálószkával, hanem kritikai pápaszemmel az íróasztal mellé, — nem is növényeket gyűjteni, hiszen (vélté:) lírai álók és lírai primók letremhetnek az ő hasábjain is, hanem irodalmi bogarak fogdosására a melyek nem is lehetnek mindennapiak, hiszen „csodabogaraknak” nevezi őket. — Sajnos, a „Sz. hírlap” is pápaszem alá került, de még szerencse a szerencsétlenségben, hogy nem jutott spirituszba vagy gombostűfokra, a csodabogárság csak abban észleltetvén, hogy „szerkesztő selypítve beszél a vezércikk-rovatban”

Valaki a jelen ez állapotját akként körvonalazta, hogy nem fedezhető fel abban semmi csoda, ha a szerkesztő rövid beköszöntő csevegésben oly gyermek mondását hangszerint idézi, selypít — némelyeknek talán tetszik is. — De talán másban van a dolog kulcsa: Sz. hírlap még egy esztendő sincs — és így nem csoda, ha selypít, (legalább az amerikai kézi sajtó gyarlóságai folytán, sajtóhibákban.) majd ha a XXXVII. évfolyamba lép (lép a manó!) akkor ő is éppoly keményen megropogtatja az erret, akár csak az ős bogarász. (Répa, retek, mcgyoró, stb.) De, valamint most nem nevezi, úgy akkor sem fogja „Görgei Artur tábornokot” (az ős hírlap módjára) a „nemzet nagy mátyrjának” nevezni, aki éppen ma (1909 Szent István napján) 59 évvel, 10 hónappal és 14 nappal éli túl visegrádi tuskulánumban az aradi vértanukat!

Hátha ezt meg az akkori nemzedék nézné csodahogárnak...

A kecskeméti dalos tánc is véget ért, miként minden a nap alatt. Megható, szép és a városra emlékeztető ünnepség volt, melyre az ország minden részéről sereglettek össze a dalegyesületek, hogy a kitüntetés pálmájért versenyezzenek, Szécsény (hagyománycs maradiságához hiven) tündöklő távollétével és miért? — egyszerűen azért, mert da' egyesülete nincsen, pedig úgy csak lehetne, mint Kispestnek vagy Rákosligetnek, kik szintén részt vettek a versenyben. Hja! akkor lelkes elszántság és buzgó kitartás kell, ami nálunk hiányzik, — hiszen harminc év alatt négy „dalárda” alakult már, és buzgalom hiányában egyik sem tudott fenmaradni, — még legtovább élt az első hetvenes évek végén, (mintegy 4 esztendeig). De abban a lakosság minden rétege képviselve volt és a szőlőhegyet nem pusztította még el a filokszéra, a fene rossz-pora, miként a nép a perenoszpórát nevezi, de néhei Gondó Károly járásbíró sem restellte egy-egy gönci hordót csapra verni ünnepélyesebb alkalmakkor, jól értvén annak a nyitját is, hogyan kell a társaságot összetartani, Próbálna meg most a „számárlétra” és a „csillag-hullás” virágzó korszakában!

Beküldött. Vagyok bátor felhívni az illetékes közegeket azon ázsiai állapotokra amik a vasúti állomás felé vezető utcában uralkodnak (a nevét nem tudom) ugyanis ez utca egyáltalában még méccsel sincs kivilágítva, állandóan veszélyeztetve a község lakosságát, hálá a szentjános bogarainknak akik néka megörvendeztetnek b. látogatásukkal és megkegyelmeznek Szécsény birkatürelmű lakosságának, remélve soraim mihamarább orvoslásra találjanak.

Egy pdr napos vendég.

A Jézsef Kir. Herceg Szanatórium Egyesület szíves tudomására hozza igen tisztelt bizottságainak és tagjainak, hogy központi irodáját régi helyiségéből (Budapest IX. Lónyay-utca 47 szám alól) folyó év szeptember 1-én Budapest VII. Akácfa-utca 30. szám alá helyezi át.

Pénzüntézetek tisztviselői szervezkedése. A balassagyarmati pénzüntézetek tisztviselői mozgalmat indítottak aziránt, hogy a többi megyék példájára megalakították a Nógrád és Hontmegyei pénzüntézetek tisztviselőinek egyesületét Balassagyarmat székhellyel.

Az ezirányú felhívásokat most küldték szét a pénzüntézetek főtisztviselőinek.

A magunk részéről örömmel üdvözljük a nemes eszmét és reméljük, hogy a két vármegye összes pénzüntézeinek tisztviselői csatlakozni fognak a mozgalomhoz és ezáltal létesíthető lesz egy oly egyesület, amely a vezetők bevonása mellett igyekszik a pénzüntézetek tisztviselői énekeit előmozdítani.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Metamorphosis.” Hamburg. A küldött cikket köszönettel vettük; szívélyes üdvözlét „ithon”-ról.

Többeknek. Türelmet kérünk, sorba vesszük.

Fényképészet helyben.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Szécsényben **Novotny**-féle házban rövid időre fénykép felvételi irodát nyitottam.

Elváltak minden e szakmába vágó munkákat u. m. fényes és mat kivitelű (Platinotipia) fényképeket életnagyságú képeket, olajfestményeket a legrégibb képről is élet-hűen, reprodukciót, medaillont arany vagy ezüst kerettel.

Midőn még b. tudomására hozom a megrendelő közönségnek, hogy a képeket személyesen helyben dolgozom ki, egyben kérem szíves rendelésükkel engem megtisztelni.

A n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva magamat, vagyok megkülönböztetett Tisztelettel

Somogyi Dezső

fényképész Bpestről.

481—1909. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Szécsényi kir. járás-bíróság 1908 évi Sp 544/4 számú végzése következtében dr. Essösy Béla ügyvéd által képviselt Ipolysági takarékpénztár javára 431 K. s jár erejéig 1908 évi dec hó 9-én fogatatosított kielégítési végrehajtás után felül lefoglalt és 820 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Gyürki Pálnál 1 üsző borjú és 1 tehén, II. Liptay Györgynél 2 ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járás-bíróság 1908-ik évi V. 480/7 számú végzése folytán 431 kor. tőkekövetelés ennek 1908 év július hó 1 napjától járó 5% kamatai eddig összesen 124 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított és árverés kitűzés 5 kor. 60 fill. költség erejéig Pusztatercsen 1909 évi augusztus hó 26-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szécsény, 1909. évi júl. 23 napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

480—1909 szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Szécsényi kir. törvényszék 1908 évi Sp 439/3 számú végzése következtében Dr. Essösy Béla ügyvéd által képviselt Ipolysági takarékbéztár javára 350 K. s jár erejéig 1908 évi júl. hó 14-én fogatatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1630 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 kazal széna, 1 rövid és egy hosszú kocsi, 1 cséplő járgány, 1 szecska vágó 1 borjú, 1 tehén, 40 csomó húza, 25 csomó rozs és 65 csomó árpa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járás-bíróság 1908-ik évi V. 394/5 számú végzése folytán 350 kor. tőkekövetelés ennek 1908 évi ápril hó 1 napjától járó 8% kamatai eddig összesen 118 kor. 40 fillérben bíróság már megállapította és árverés kitűzés 4 kor. 80 fill. költség erejéig Pusztatercsen 1909 évi augusztus hó 26-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909 évi július hó 23-án

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

565—1909 szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a bgyarmati kir. törvényszéknek 1909. évi 6939 számú végzése következtében Idr. Szöke Jenő ügyvéd által képviselt Bgyarmati takp. javára 325 K. s jár. erejéig 1909. évi július hó 22 napján fogatatosított kielégítési végrehajtás után felül és le foglalt és 2020 kro-ra becsült következő ingóságok, u. m.: Pusztá József kispályánál 2 kocsi, 1 szecska vágó, 1 tehén, 1 borjú, 1 ló, 1 csikó, 2 ló szerszám és 1 hidas. Józsa Mihálynál 2 tehén, 1 csikó és 1 vető gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járás-bíróság 1909 évi V. 381/2 számú végzése folytán 325 kor. tőkekövetelés ennek 1909 évi május hó 9 napjától járó 6% kamatai 1/2 % váltódíj és eddig összesen 84 kor. 23 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig N. Ludányban leendő megtartására 1909 évi szeptember hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. aug. hó 17. napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

GLASER DEZSŐ

fűszer és lisztkereskedő

SZÉCSÉNYBEN a placzterén.

Raktáron tartja a legjobb minőségű hengermalmi liszteket, továbbá jó minőségű fűszerárut és cukorkákat.

Rendelmények házhoz szállíttatnak. ☀ Jutányos árak és pontos kiszolgálás.

